

Vigerslev Sogns Kirkeblad

August 2022 – Nr. 3 – 39. Årgang

Side 2-3: Aktivitetsoversigt - Konfirmationerne

Side 4-6: Vigerslev kirke

Side 7: Gudstjenesteoversigten

Aktivitetsoversigt

7. august kl. 11.00

Gudstjeneste for hørehæmmede ved Søren Skov Johansen.

21. august 2022 kl. 11.00

er der Solsikkegudstjeneste i Langesø Skovkapel ved Dorte Svendsen og Hans Sørensen. Gudstjenesten vil være i øjenhøjde for børn. I forbindelse med gudstjeneste vil der være servering af et let traktament.

6. november 2022 kl. 19.30

er der Allehelgensgudstjeneste, hvor årets døde mindes, og hvor der tændes lys.

4. december 2022 kl. 16.00

vil der blive arrangeret en julekoncert. Indholdet vil blive annonceret på et senere tidspunkt.

Konfirmationerne

Fotos: Liselotte Markvard Grønfeldt.

Konfirmandindskrivningen for 2022-2023 klares ved udfyldelsen af det skema, der er tilgængeligt på Vigerslev sogns hjemmeside - <https://www.vigerslevsogn.dk/> og sende det til undertegnede på en e-mail. Skemaet behøver ikke at være underskrevet blot forældrenes

navne står der, og at mailen er sendt fra en af forældrenes emailadresse.

Konfirmandundervisningen begynder den 6. og 7. september 2023 efter skoletid.

Hans Sørensen, HSOER@KM.DK

Konfirmanderne
Søndag den 24. april 2022,

Bagerste række fra venstre:

Hans Sørensen, Oskar Emil Saerens Simonsen, Marius Løkke Hansen, Sylvester Juul Hansen, Simon Agerbeck Mortensen, Sigurd Wolfgang Lassen, William Slettemose Conradsen, Gustav Kyed, Laurits Schmølcher Vestergaard, Gustav Brandt Christensen, Asbjørn Woller Stachg.

Forreste række fra venstre

Ida Munk Gaba, Isabella Angelina Ihler Hjertholm, Frederikke Tøffner Andersen, Hedvig Damsbo, Maja Sheng Kirk Uggerhøj, Rosa Lund Clausen, Rose Mynte Lunding Matzen, Stella Clausen Kortbæk,

Søndag den 1, maj 2022,

Bagerste række fra Venstre:

Hans Sørensen, Sofie Amalie Balfour, Olivia Caroline Kristiansen, Annika Riis Nicolaisen, Tue Søndergaard Andersen, Sander Chrono Knudsen, Emil Chrono Knudsen, Niklas Christian Ellekjær Lamp, Sigurd Valther Larsen, Gustav Thorborg Hansen, Victor Wennerstrøm Pedersen, Johan Hartvig Panduro Kruse, Anton Markvard Grønfeldt, Malte Have Østergaard, Lucas Samuel Brodersen Holm, Ronja Marcella Heldal, Mia Catrine Jensen Pedersen.

Forreste række fra Venstre:

Celina Svangren Wulff, Fiona Svangren Wulff, Kirstine Fruerhøj Helle, Kristina Lund Madsen, Julie Lahrmann Slotsager, Maja Mathilde Nyrnberg Rathe, Freja Buur Kragh Sørensen, Sara Frederiksen Linderoth, Nana Bagger Nordenbæk, Kathrine Keller, Maja Kirstine Lundholm Madsen, Viktoria Egebro Johansen.

Vigerslev kirke

Af Johannes Wendt-Larsen. Foto: Jørn Kaltoft Nielsen.

Den middelalderlige Vigerslev Kirke er placeret i den nordlige del af Vigerslev Sogn, hvor landskabet i modsætning til det sydlige kirke-distrikt omkring Langesø Skovkapel er uden sammenhængende skovarealer. Karakteristisk er tillige det åbne udsyn over landskabet, der veksler mellem bakker og dale med åløb som Tværskov Mølleå sydligst og Margård Mølleå mod nord, der undervejs gennemløber mindre søer mellem bakkerne.

Bebyggelserne Kelleby, Farstrup og Rue ligger i en cirkel med Vigerslev som centrum. I området ligger mange spredte ejendomme og gårde langs de veje, der stråler ud fra Vigerslev. Denne nordlige del har altid været domineret af landbruget som erhverv, hvilket endnu i dag viser sig i en ringe vækst i befolkningen sammenlignet med ekspansionen i området omkring Morud, der har fået forstadsagtig karakter. I lighed med den sydlige del af sognet har

det nordlige åbne landskab også sin herregård, der under navnet Margård er beliggende østligst i området omgivet af vidtstrakte marker. Da biskop Jacob Madsen besøgte egnen i foråret 1588 bar gården endnu sit oprindelige navn Markgaard og udgjorde en del af familien Bryskes jordegods med Langesø som centrum.

Det er derfor ganske naturligt, at man finder Vigerslev Sogns tidligere præstegård beliggende øst for kirken. Den imponerende hvide bygning med præstebolig i stueetagen og høje kælderetage blev opført i 1844, hvor den erstattede en endnu ældre bindingsværksbygning omgivet af tilsvarende avlsbygninger. Såvel et gammelt maleri fra 1844 samt en udateret tegning fra 1830'erne er bevaret og viser den oprindelige lave præstegård i ly bag kirken.

Kirkens ydre

Adgangen til kirken sker lettest fra syd ved be-

nyttelse af vejen mellem Morud og Søndersø og derpå ad bivejen mod Kelleby, hvor man har et godt udsyn til kirken. Beliggenheden på en banke gør, at øjet, hen over det gamle kirkegårdsdige, fanges af det ret lave kirketårn med kvadratiske proportioner dækket med et lavt pyramidetag og kronet af en vindfløj.

Kirkens oprindelige romanske skib skjules næsten af det hvidkalkede våbenhus opført i munkesten. Placeringen af våbenhuset afviger fra omegnens øvrige middelalderlige kirker, idet bygningen er anbragt i forbindelse med tårnet og ikke foran den oprindelige mandsdør fra syd. Ingen af de oprindelige adgangsmuligheder fra syd og nord kan spores i murværket. Mellem våbenhus og søndre korsarm ses et stykke af den romanske kvaderstensmur. Herefter følger den sydlige kors arm, hvis granitblokke i halv murhøjde afløses af hvidkalkede murflader. Begge bygningers gave er udsmykket med trappegavle og blændinger i murværket. Kirken afsluttes med det yngre gotiske kor, hvis ydre består af spredte band af gamle kvadersten skiftende med hvidkalket munkestensmur. Såvel skib, korsarme som kor har store vinduer fra en større ombygning i 1846.

På sydsiden er der ingen spor af oprindelige lysåbninger. Tilsammen har senere udvidelser, tilbygninger og omsætninger af mure omkring 1400-tallet slettet alle oprindelige detaljer som døre og vinduer. Gavlene på korsarme og korgavl er udsmykket med et mønster af blændinger i murværket og det ypperligst mod nord. Nordsiden får man som gæst i kirken normalt ikke gjort sig bekendt med, men dette tilfælde bør man ulejlig sig om på den kolde side af kirken, fordi man her lighed med sydsiden kan iagttage et oprindeligt stykke romansk kvaderstensmur mellem tårn og den nordre korsarm. I nordmuren ses et lille højsiddendes tilmuret vindue, som er skåret over af tværskibets mur.

Tillige finder man i koret en dør med mulighed for adgang for præsten fra præstegården gennem kirkegårdsdiget.

Korsgavlen mod nord er rigt forsynet med blændinger. I gavlen på koret ses en lysåbning, som indvendigt dækkes af kirkens alterparti.

I 1588 tiltrådte Jacob Madsen stillingen som Fyens Stifts biskop. På vejen fra Ribe, hvor han hidtil havde virket som rektor ved katedralskolen, foretog han sin første visitats under et ophold i Vigerslev skærtorsdag den 4. april 1588, idet han fulgte den gamle kongevej fra Middelfart til Odense via Rugaards Landevej. Det var en prøvevisitats, fordi han officielt endnu ikke var indsat i embedet som biskop. Han tog ind hos sognepræsten, deltog i højmessens og talte til menigheden. Efterfølgende noterede han en række oplysninger om kirkebygningen, som vi i dag kan nikke genkendende til, men også en enkelt som ikke kan ses i dag. Han omtaler et mindre spir over koret, hvor der sikkert i katolsk tid var anbragt mindre klokker, som der blev ringet med i forbindelse med nadverhandlingen, da gudstjenesten var katolsk. Notatet blev ledsaget af en skitse af kirkens ydre. Bag kirkens tag og mure skjulte sig dengang som nu det hvælvingsoverdækkede kor, skib og tværskibe, mens tårnrummet var forsynet med træloft.

Kirkens indre

Da biskop Jacob Madsen besøgte Vigerslev Kirke i 1588, blev han gladeligt overrasket. Han erfarede nemlig, at den oprindelige katolske altertavle efter Reformationen i 1536 var blevet kasseret og udskiftet i overensstemmelse med den nye protestantiske trosopfattelse. Den tidligere anvendelse af billeder fra bibelen i skikkelse af malerier eller udskårne figurer var nu afløst af en belærende altertavle for-

Fortsætter side 6.

synet med tekster, en såkaldt katekismustavle. Den var forsynet med malet skrift i de oprindelige billedfelter, hvorved menigheden blev opfordret til nøje at indprente sig teksten til fadervor, de ti bud, trosbekendelsen og vigtige ord fra dåb og nadver. Men alt har sin tid, og disse billedløse tavler blev de fleste steder aflastet af nye tendenser i kirkeudsmykning.

Ved det første møde med alteropbygningen bag alterbordet virker arrangementet meget særpræget. Dette synspunkt har også været fremme i de forskellige menighedsråd, men Nationalmuseet og de kirkelige myndigheder har vedholdende anbefalet en bevarelse af alteropbygningen, som er tidstypisk for empiretidens kunstopfattelse, der prægede perioden 1800-1850, hvor træk fra klassiske græske og romerske bygninger indgår. I empirestilen finder man en forkærlighed for det imponerende som alterbilledets placering i en portal indrammet af søjler, der øverst afsluttes med trekantgavl. Derfor er årstallet 1836 på bagsiden af alterpartiet sikkert årstallet for opbygningen. Tidens tand har taget hårdt på denne periodes kirkekunst, så der på Fyn kun er noget lignende tilbage i Horne, Dreslette og Øster Hæsinge kirker på Sydfyn.

Det, der gør alterudsmykningen så usædvanlig, er, at den dækker hele østmuren og tillige omfatter alterbordet med en portal indrammet af søjler og øverst afsluttes med en frise med tekst, gesims og trekantgavl. I fortsættelse heraf er der yderligere portaler med rundbuede, portieredækkede døre, der markeres med halv-søjler og gesimsstykker øverst. Mellemrummet ud til ydermuren dækkes med glatte paneler med faldende højde ud mod ydervæggene. Midterpartiet omslutter alterbordet og altermaleriet.

Nationalmuseets opfattelse er, at den sydlige og rundbuede dør har givet adgang til degnestolen yderst mod væggen, mens den nordlige dør er har fungeret som skriftestol i katolsk tid. I dag giver det sidste sted plads til kirkens brandsikre boks.

Alterbilledet i storfeltet viser Kristi bøn i Gethsemane. Da billedet ikke er forsynet med signatur, er der tale om en kopi. Motivet blev meget kendt takket være maleren Carl Bloch, der i sidste halvdel af 1800-tallet udførte flere altertavler med dette motiv. Carl Bloch byggede sit motiv på Lukas evangeliet, som er ene om at fortælle, at »en engel fra himmelen viste sig hos ham og styrkede ham«. Som den eneste danske kunstner brugte Bloch englen i sit motiv, og dette motiv blev meget elsket og resulterede i mange kopier i landsbykirker. Da englen mangler i motivet i Vigerslev-billedet, har man ikke belæg for at mene, at forlægget er Carl Blochs originale motiv.

Under billedet af Kristi bøn i Gethsemane ses en indskrift med gotiske bogstaver. Her henvises til 1. Johs. brev kap. 4 v. 16, hvor teksten fortæller: »Gud er Kærlighed, og den, som bliver i Kærlighed, bliver i Gud, og Gud bliver i ham.«

Såvel alterbillede som alterpanel har i de senere år gennemgået mindre reparationer under vejledning fra Nationalmuseet, men fortsat er der tale om den grundlæggende farvesætning, som blev gennemført af Nationalmuseets konservator i 1941 i forbindelse med prædikestolens og det øvrige inventars restaurering. Sidst er altertavlen blevet nystafferet i beskedent omfang i 1985/86.

Gudstjenester

*Langesø Skovkapel.
Foto: Jørn KaltoftNielsen*

Langesø Skovkapel

7. august 2022	kl. 11.00.
Gudstjeneste for hørehæmmede. Søren Skov Johansen	
21. august 2022	kl. 11.00.
Solsikkegudstjeneste	
11. september 2022	kl. 9.30. HS
18. september 2022	kl. 11.00. HS
2. oktober 2022	kl. 9.30. HS
16. oktober 2022	kl. 9.30. HS
23. oktober 2022	kl. 9.30. HS
6. november 2022	kl. 19.30. HS
Allehelgen.	
20. november 2022	kl. 11.00. HS
27. november 2022	kl. 9.30. HS
4. december 2022	kl. 9.30. HS
18. december 2022	kl. 13.00. LZ

24. december 2022	kl. 13.00 og kl. 14.30. HS
26. december 2022	kl. 11.00. HS
1. januar 2023 2022	kl. 16.00. HS

Vigerslev kirke

31 juli 2022	kl. 9.30. HS
14. august 2022	kl. 9.30. LZ
28. august 2022	kl. 9.30. HS
4. september 2022	kl. 11.00. LZ
25. september 2022	kl. 13.00. LZ
9. oktober 2022	kl. 9.30. HS
30. oktober 2022	kl. 9.30. HS
13. november 2022	kl. 11.00. HS
11. december 2022	kl. 13.00. NC
24. december 2022	kl. 16.00. HS
25. december 2022	kl. 11.00. HS